

การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย

อธิษฐา เกษสุภา¹ และ ฌานิก หวังพานิช²

^{1,2}สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์

^{1,2}มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การใช้ชุดแบบฝึกทักษะเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ได้รับความนิยมที่ผู้สอนนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และต่อยอดเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการเรียนดนตรีไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย 2) หาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยโดยมีมาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับชั้น Middle School Grade 7 - 8 ที่ลงเรียนชมรมดนตรีไทย จำนวน 35 คน เป็นการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง วิธีดำเนินการวิจัย โดย 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึกทักษะและการหาประสิทธิภาพเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา 2. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบประเมินความถูกต้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรีไทย 3. หาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย ผลจากการวิจัยพบว่า ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.15/95.01 นั่นคือชุดแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพของกระบวนการที่ระดับ 84.15 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ที่ระดับ 95.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จากการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ

ดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย พบว่า การนำข้อมูลเกณฑ์มาตรฐาน ดนตรีไทย แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ดนตรีมาประยุกต์ใช้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนั้น จะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อ การเข้าใจในทักษะดนตรีไทยมากขึ้น

คำสำคัญ ; ชุดแบบฝึกทักษะ, ทักษะดนตรีไทย, การหาประสิทธิภาพ

The Construction and Efficiency of Thai Traditional Music Practice Exercise Package for Student at Ekamai International School

Achiraya Ketsupa¹ and Chanick Wangphanich²

^{1,2} Program Arts Education, Faculty of Fine Arts

^{1,2} Srinakharinwirot University

Abstract

The use of an exercise package is one of the popular tools that teachers utilize to enhance the skills of the students, and foster the learning and advancement to benefit Thai music education. This is an experimental research, aimed (1) to create a Thai traditional music practice exercise package; (2) which identifies the efficiency of Thai traditional music practice exercise package against the 80/80 standard. The sample consisted of 35 Grade 7 – 8 Middle School students at Ekamai International School, who are selected by using a purposive sampling technique. The methodology included, (1) studying relevant documents and research related to the creation of Thai traditional music practice exercise packages and determining the content scope; (2) validating Thai music skill development exercises by three experts to assess their suitability for use in Thai music education; and (3) identifying the effectiveness of the Thai traditional music practice exercise package. The results indicated that the Thai music skill development exercises had an efficiency score (E1/E2) of 84.15/95.01. It means the efficiency of the process was at 84.15, and the efficiency of the results was 95.01, Thai is higher than the efficiency criterial, set at 80/80. The incorporation of Thai music standards, learning theories, and relevant research in creating the exercises

contributed to a more effective learning experience. This approach promotes a better understanding and learning of Thai music skills among students.

Keywords ; Exercise Package, Thai traditional music skills, Efficiency

ภูมิหลัง

โรงเรียนนานาชาติอยู่ในประเทศไทยมีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชนที่อยู่ภายใต้การกำกับและดูแลของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ หรือหลักสูตรที่ทำขึ้นเอง ที่ไม่ใช่หลักสูตรของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ (Office of the Private Education Commission, 2017) ทำให้โรงเรียนนานาชาติเป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางสัญชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การเผยแพร่ปลูกฝังวัฒนธรรมไทย จึงเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังแก่ผู้เรียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง วัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตใจของมนุษย์ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้โครงสร้างทางสังคมคงอยู่ เพราะมีความผูกพันทางจิตใจของหลาย ๆ คนเข้าด้วยกัน รากฐานของสังคมคือวัฒนธรรม ดังนั้นการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าขึ้นต้องอาศัยวัฒนธรรมเป็นตัวตั้งหรือเป็นรากฐานสังคมจึงจะมีความมั่นคงและยั่งยืน (Prawase Wasi, 2004) โดยเฉพาะในโรงเรียนนานาชาติที่นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยน้อยกว่าโรงเรียนของภาครัฐ

การเรียนการสอนในโรงเรียนนานาชาติได้มีการกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งทางหมวดวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยได้มีการกำหนดหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนชาวไทยและนักเรียนชาวต่างชาติ กำหนดตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย และบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปี พ.ศ. 2538) ได้กำหนดให้โรงเรียนนานาชาติจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้แก่ นักเรียนของโรงเรียน (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ ศธ 1206/14125 วันที่ 31 ตุลาคม 2543)

เป็นวิชาบังคับ 1 คาบ/สัปดาห์ สำหรับนักเรียนเกรด 1 - 8 และเป็นวิชาเลือก สำหรับนักเรียนเกรด 9 - 12 (Office of the Private Education Commission : OPEC, 2015)

รูปแบบการเรียนดนตรีในโรงเรียนนานาชาตินั้นโดยรวมจะเน้นการเรียนดนตรีสากล ซึ่งจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มสาระดนตรี (Music Department) แต่ในส่วนของการเรียนดนตรีไทยนั้นถูกจัดอยู่ในวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย (Thai Language and Thai Culture Department) นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับหลักสูตรของสถานศึกษาในโรงเรียนนานาชาติแต่ละแห่งด้วยว่าต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนดนตรี - นาฏศิลป์ไทยขึ้นหรือไม่ จากการสัมภาษณ์ Atchara Phongprayoon (2023) ครูประจำภาควิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย โรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรออสเตรเลีย แห่งหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยว่า ในโรงเรียนมีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมวัฒนธรรม ตามวันและเทศกาลสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง โดยให้ครูและนักเรียนแต่งกายด้วยชุดไทย นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ แต่งกายตามเชื้อชาติในวันชาติ (International Day) ซึ่งเป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนด ในส่วนของการเรียนดนตรีไทยนั้นผู้ปกครองจะพานักเรียนไปเรียนพิเศษที่ ตามสถาบันข้างนอกไม่มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในเวลาเรียนของโรงเรียน ดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมวันสำคัญ ๆ ที่ต้องทำการแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ก็จะมีการคัดเลือกนักเรียนแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนมาซ้อมการแสดง โดยจะเน้นด้านนาฏศิลป์เป็นหลัก หรือหากต้องมีดนตรีก็จะใช้การรำประกอบกลองยาว โดยมีครูในภาควิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยรำนำน่านักเรียน 1 คน และครูในภาควิชาที่เหลืก็มาช่วยตีกลองยาวและเครื่องประกอบจังหวะ เป็นต้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการเรียนดนตรีโดยทั่วไปพบว่า นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน บางคนเรียนรู้ได้เร็ว บางคนเรียนรู้ได้ช้า ส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีนักเรียนที่ปฏิบัติเครื่องดนตรีตามแบบฝึกหัดได้เล็กน้อยและนักเรียนส่วนที่เหลือก็ปฏิบัติไม่ได้ การบรรเลงตามโน้ตก็ไม่คล่องบางคนเกิดความถดถอยในการฝึก เนื่องจากนักเรียนคิดว่าต้องจำสัญลักษณ์และการอ่านโน้ตพร้อมปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นเรื่องยาก จนทำให้ไม่อยากฝึกซ้อม (Teerapong Putkhow, 2021) จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียง

ตัวอย่างปัญหาและทัศนคติการเรียนดนตรีของผู้เรียนดนตรีไทยบางส่วน ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษา หลักแนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีมาประยุกต์ใช้กับแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอคมัย

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ระดับ Middle School (มัธยมศึกษาตอนต้น) Grade 6 – 8 โรงเรียนนานาชาติเอคมัย ได้จัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรของสถานศึกษากำหนด คือให้มีการเรียนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย 5 ครั้งต่อสัปดาห์ ทางหมวดวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยจึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 45 นาทีโดยแบ่งเป็น ชมรมดนตรีไทย ชมรมนาฏศิลป์ไทย ชมรมการละเล่นไทย ชมรมอาหารไทย ชมรมวาดรูปลายไทยและชมรมจัดดอกไม้ ซึ่งเป็นการเรียนโดยการเลือกตามความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของสำนักการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่มีการกำหนดให้มีการสอดแทรกการเรียนศิลปะวัฒนธรรมไทยเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน จึงได้พบปัญหาของการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัยโดยตรง คือ เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ หากเลือกเรียนดนตรีเพียงอย่างเดียว ก็จะมีเครื่องดนตรีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน หรือกรณีที่เครื่องดนตรีมีหลากหลาย แต่มีครูสอนเพียง 1 คน จึงส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจต้องการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน ส่งผลให้เวลาในการเรียนไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชมรมดนตรีไทย ในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีให้กับนักเรียน ครูผู้สอนอธิบายควบคู่ไปกับการสาธิต การเรียนดนตรีไทยในชมรมดนตรีไทยมีเครื่องดนตรีที่หลากหลาย เช่น ขิม ระนาดเอก ระนาดทุ้ม จะเข้ ซออู้ ซอด้วง เป็นต้น โดยปฏิบัติทีละขั้นตอนเริ่มจากง่ายไปหายาก ผลปรากฏว่า เกิดปัญหาจากการเรียนการสอน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางดนตรีที่แตกต่างกัน บางคนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและช้าแตกต่างกัน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นักเรียนบางคนปฏิบัติไม่ได้ นักเรียนบางคนไม่เข้าใจทฤษฎี การอ่านโน้ตเพลงซึ่งส่งผลต่อทักษะปฏิบัติการบรรเลงดนตรี ทำให้อ่านโน้ตไม่คล่อง นักเรียนบางคนไม่กล้าร้องโน้ต นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนดนตรี และปิดกั้นการเรียนรู้

จากการเรียนในช่วงเวลาที่มีเวลาไม่เพียงพออีกด้วย เนื่องจากการเรียนดนตรีต้องอาศัยทักษะทางด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติส่งผลให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนดนตรีบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมการแสดงผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและมีการเข้าใจผิด มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนดนตรีไทย

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย โดยใช้หลักแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้การสอนดนตรีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์การสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย โดยสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษามาใช้ประกอบการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ และมีเกณฑ์การประเมินจากหลักสูตรและตัวชี้วัดในบริบทของโรงเรียนระบบนานาชาติจากสำนักการศึกษาโรงเรียนเอกชนเป็นเกณฑ์การประเมินเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ฝึกฝนผ่านการฟังแล้วนำมาสู่การฝึกปฏิบัติ จัดจำเลี่ยนแบบ ทำซ้ำ เพื่อให้เกิดความชำนาญต่อไป ผู้เรียนสามารถร้องโน้ตอ่านโน้ตและบรรเลงดนตรีได้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการแสดงดนตรีต่อสาธารณชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านดนตรีและบุคลิกภาพเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจไปพร้อม ๆ กัน เป็นการเสริมสร้างพหุวัฒนธรรม พัฒนาบุคลิกภาพและความมั่นใจในการบรรเลงเพลง เพื่อเป็นการเผยแพร่และปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งมีวัฒนธรรมที่หลากหลายให้มีความรู้ความสามารถและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาติไทย

วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
2. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัยระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการเรียนการสอนดนตรีนั้นมีหลายรูปแบบทฤษฎี เช่น 1) การสอนดนตรีด้วยแนวคิดของ เอมีล ซาคส์ - ดาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) ครูสอนดนตรีชาวสวิตเซอร์แลนด์ มีวิธีการที่สำคัญต่อการสอนดนตรีให้กับเด็กทั้งหมด 3 ประการ ได้แก่ การเคลื่อนไหวทางจังหวะ (Eurhythmic) การร้องโน้ต (Solfege) และการด้นสด (Improvisation) 2) ทฤษฎีการสอนดนตรีของแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) ชาวอิตาลี ที่มีหลักการสอนสำคัญหลัก ๆ 3 ส่วนคือ การเลียนแบบ (Imitation) การจัดจำ (Reorganization) และความแม่นยำในเสียง (Intonation) 3) ทฤษฎีการสอนดนตรีของโซตาล โคดาย (Zoltan Kodaly) นักดนตรีชาวฮังการี ที่มีลักษณะเด่นในการสอนดนตรีคือการใช้สัญลักษณ์ก่อนเรียนรู้ตัวโน้ตจริง เน้นการขับร้องที่เป็นเพลงพื้นบ้านเป็นหลัก 4) ทฤษฎีการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) นักแต่งเพลงและนักดนตรีชาวเยอรมัน มีแนวคิดสำคัญคือการเรียนดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) โดยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับดนตรี และมีหลักการสอนดนตรีที่เน้นการเล่นระนาด ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักที่ใช้ในการสอนของออร์ฟ และทฤษฎีการสอนดนตรีของ ชินอิชิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) นักดนตรีชาวญี่ปุ่น มีแนวคิดหลักสำคัญจากการเรียนรู้ภาษาประจำชาติของเด็กด้วยระยะเวลาและการฝึกสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงดนตรีต่อสาธารณชน นอกจากนี้การใช้ชุดแบบฝึกทักษะยังเป็นตัวช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกด้วย เห็นได้จากผลการวิจัยของ (Teerapong Putkhow, 2021) ที่พบว่า นักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีอยู่ในระดับสูง โดยเป็นการประยุกต์ตามแนวคิดของดาลโครซ ออर्फ และโคดาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองโนประชารศร์อีกด้วย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี

เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze)

นักแต่งเพลง นักดนตรี และครูสอนดนตรีชาวสวิสเซอร์แลนด์ เกิดปี ค.ศ. 1865 และเสียชีวิตปี ค.ศ. 1950 เป็นศาสตราจารย์ทางดนตรีในการประสานเสียง (Harmony) และโน้ตดนตรีในระบบซอลเฟจ (Solfege) โดยในขณะที่ ดาลโครซ สอนดนตรีให้กับเด็ก ๆ เขาพบว่าดนตรีเป็นวิชาที่ยากสำหรับเด็กเด็กจะไม่เข้าใจทฤษฎีดนตรีที่เต็มไปด้วยสัญลักษณ์และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และไม่สามารถปฏิบัติดนตรีได้ถูกต้อง เช่น ร้องเพลงไม่ลงตรงตามจังหวะ เป็นต้น ดังนั้นเขาจึงพยายามศึกษาค้นคว้า ทดลองวิธีการสอนดนตรีที่เหมาะสมกับเด็ก วิธีการสอนดนตรีให้กับเด็กแต่เดิมนั้นจะแยกการสอนตัวโน้ตและทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ ออกจากเสียงดนตรี การเคลื่อนไหว และความรู้สึก จึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจดนตรีได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นดาลโครซจึงได้ทำการสอนดนตรีให้กับเด็ก โดยให้เรียนทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ ควบคู่ไปพร้อมกับเสียงดนตรี การเคลื่อนไหว และความรู้สึก ซึ่งเขาคิดว่า องค์ประกอบส่วนใหญ่ในดนตรีสามารถทำให้เด็กเข้าใจได้ โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามความรู้สึกที่ได้ฟังจากเสียงขององค์ประกอบดนตรีนั้น ความเชื่อนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้นดนตรีโดยการฟังและการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหูที่ไต่กับร่างกายที่ได้รับความรู้สึก และมีกรเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ทำให้เด็กมีความเข้าใจดนตรีที่มีลักษณะเป็นนามธรรมได้สมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้การที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะของเพลงก็ทำให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับจังหวะ ซึ่งช่วยให้สามารถปฏิบัติดนตรีและร้องเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะมากขึ้นโดยแนวคิดการเรียนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีของดาลโครซนี้ เป็นที่รู้จักและยอมรับกันในชื่อยูริธึมมิก (Eurhythmic) แต่บางแห่งก็เรียกเป็นชื่ออื่น เช่น ในยุโรปยกเว้นหมู่เกาะอังกฤษนิยมเรียกว่า Le Rythme และในเอเชียนิยมเรียกว่า Dalcroze - Rhythmics เป็นต้น (Somchai Amaruk, 1999)

สำหรับแนวคิดยูริธึมมิก (Eurhythmic) ของดาลโครซ จะเน้นการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี (Good rhythmic movement) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้สึกในดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่เกิดขึ้น

จึงเป็นการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคลเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เพราะมุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนเห็นความสามารถของตนเองที่แสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนาการด้านจิตใจด้วย เพราะการเคลื่อนไหวร่างกายย่อมสัมพันธ์กับอารมณ์ของผู้ปฏิบัติในขณะนั้น ทำให้แนวคิดยูริธึมมิกนี้สัมพันธ์กับประสาทสัมผัสทางกายและความสามารถทางสติปัญญา เกิดทักษะและความเข้าใจในดนตรี ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเคลื่อนไหวจากกิจกรรมดนตรีต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Thawatchai Nakwong (2000) กล่าวว่ายูริธึมมิก เป็นการพัฒนาความเป็นนักดนตรีที่ดี คาลโครช ใช้เพลงของนานาชาติมาสอนโดยเน้นถึงลักษณะจังหวะต่าง ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในเพลง เขาเชื่อว่าความเป็นนักดนตรีสามารถสร้างได้ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเอาใจจริงเอาใจควบคู่ไปกับการฟังดนตรีอย่างตั้งใจตั้งใจวิธีการของ คาลโครช สามารถทำการสอนทั้งกับเด็กและผู้ใหญ่รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศและเด็กพิเศษ นอกจากนี้ยังมีผู้นำแนวคิดนี้ไปใช้ในการเต้นรำการเรียนพลศึกษา และการบำบัด (Therapy) ด้วย

ในการสอนดนตรีด้วยแนวคิดของคาลโครช จะมีลักษณะสำคัญ 3 ข้อดังนี้

1. ยูริธึมมิก (Eurhythmic) หรือการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับจังหวะดนตรี โดยคำนึงถึงความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ออกมาในรูปของการเคลื่อนไหวทางร่างกาย สำหรับในห้องเรียนของยูริธึมมิกผู้เรียนจะเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระไปกับบทเพลงที่ผู้สอนเล่นโดยใช้เปียโนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เช่น ถอดรองเท้าและสวมเสื้อผ้าหลวม ๆ ผู้เรียนสามารถเดิน วิ่ง กระโดด ไปตามความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเสียงดนตรีผลของการเคลื่อนไหวนี้จะนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้ และตอบสนองต่อรายละเอียดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในบทเพลง ซึ่งหลักสำคัญที่ควรปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมยูริธึมมิก เช่น ควรให้นักเรียนได้ใช้ความคิด เพื่อสร้างจินตนาการในการเคลื่อนไหวภายในใจตนเองตามเสียงดนตรีที่ได้ยิน โดยไม่ต้องแสดงออกเป็นท่าทาง หรืออาจใช้ความคิดสร้างเสียงดนตรีขึ้นมาตามจินตนาการแล้วเคลื่อนไหวท่าทางให้สอดคล้องกับเสียงดนตรีตามจินตนาการนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการได้ยินเสียงจากข้างใน (Inner hearing) เป็นต้น

2. ซอลเฟจ (Solfege) โดยเป็นการร้องโน้ตตัวซอล (G) - ฟา (F) แบบอยู่อยู่กับที่ เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้เสียงดนตรีร่วมกับการเคลื่อนไหวร่างกาย ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาการอ่านโน้ตเพลงไม่ใช่เป็นเพียงการเคลื่อนไหวร่างกายจากความจำ การอ่านโน้ตเพลง (Sight reading) เป็นการแสดงถึงการรับรู้ทางด้านเสียงดนตรีที่เกิดจากภายในสมอง ซึ่งในการเรียนเสียงประสาน (Harmony) ผู้เรียนจะสามารถร้องโน้ต หรือนึกเสียงที่ต้องร้องล่วงหน้าได้ ซึ่งการอ่านโน้ตแบบซอลเฟจจะเริ่มอ่านจากบรรทัด เส้นเดียวโน้ตที่นำมาใช้เป็นการตัดทอนมาจากโน้ตสากลที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้นปกติ โดยผู้เรียนจะได้อ่านโน้ตใน 3 กุญแจเสียง คือ กุญแจซอล (G clef) กุญแจฟา (F clef) และกุญแจโด (C clef) ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานการอ่านโน้ต หลังจากสามารถอ่านโน้ตบนบรรทัดเส้นเดียวได้ เด็กจึงจะฝึกอ่านโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นต่อไป

3. อิมโพรไวเซชั่น (Improvisation) เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สอนให้ผู้เรียนพัฒนาแนวคิดและทักษะการอิมโพรไวเซชั่น เช่น การสร้างสรรค์ทางดนตรี และการแต่งเพลง เป็นต้น ผู้เรียนในระดับอนุบาลหรือประถมต้นสามารถได้รับการพัฒนาการสร้างสรรค์ด้านจังหวะในขณะที่ครูใช้เปียโนเป็นสื่อการสอนและเมื่อได้รับการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอผู้เรียนจะสามารถสร้างสรรค์ทางดนตรีได้ โดยในกิจกรรมขั้นนี้จะให้ผู้เรียนรู้การใช้สัญญาณหรือคำสั่งเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีได้พัฒนา ด้านการฟังควบคุมไปด้วยและตัวอย่างของกิจกรรมอิมโพรไวเซชั่นได้แก่ การเคลื่อนไหว โดยเสรี การเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามจินตนาการ การร้องเพลงแบบเสียงสะท้อน การร้องเพลงแบบผลัดกันร้องทีละวรรค การร้องเพลงโดยเปลี่ยนเสียงให้ดังเบาตามสัญญาณการปรบมือแบบเสียงสะท้อน การปรบมือโต้ตอบกัน และการปฏิบัติ เครื่องประกอบจังหวะไปตามบทเพลงโดยเสรี สำหรับกิจกรรมการอิมโพรไวเซชั่นอื่น ๆ เช่น การฟังเพลงการขับร้องและการเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบหรือ เครื่องประกอบจังหวะ ผู้สอนอาจนำมาสอดแทรกได้บ้างตามความเหมาะสม แต่ควรเลือก อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน (Somchai Amaruk, 1999)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีที่สำคัญในหลักการของดาลโครซคือ การเน้นการเคลื่อนไหว เพราะการเคลื่อนไหวสามารถแสดงถึงองค์ประกอบของดนตรีได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของดนตรี การจัดกิจกรรมที่อิงหลักการของดาลโครซ จึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ (Sitsake Yanderem, 2015)

แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori)

แนวการสอนดนตรีแบบมอนเตสซอรี เกิดขึ้นโดย แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) ชาวอิตาลี เกิดปี ค.ศ.1870 และเสียชีวิตปี ค.ศ. 1952 โดย มอนเตสซอรี ได้ทำการศึกษาเด็กปัญญาอ่อนให้สามารถสอบผ่านชั้นประถมศึกษาได้ทุกคน และได้ประยุกต์วิธีการสอนนี้มาใช้ในเด็กเล็กปกติด้วยโดยวิเคราะห์วิธีการเรียนรู้ของเด็ก และได้ข้อสรุปว่า เด็กสร้างตัวตนของเขาจากสิ่งที่เด็กค้นพบในสิ่งแวดล้อม ทำให้มอนเตสซอรีเปลี่ยนจุดเน้นจากร่างกายสู่จิตใจ โดยมีแนวคิดว่าการใช้การศึกษา กับเด็กในวัยเริ่มต้นไม่ใช้การนำความรู้ไปบอกเด็ก แต่ควรเป็นการปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตไปตามความต้องการทางธรรมชาติของเขา ซึ่งเธอได้อุทิศเวลาทั้งชีวิตในการสาธิตวิธีการสอนนี้ให้แพร่หลาย โดยเธอเรียกการสอนของตนเองว่า “A Scientific System of Education” ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนที่จัดแนวการสอนมอนเตสซอรีมีอยู่ทั่วโลกที่ให้บริการ ตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดจนถึงวัยรุ่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีโรงเรียนมากกว่า 4200 แห่ง ที่จัดการสอนแบบมอนเตสซอรี นอกจากนี้ยังมีสมาคมมอนเตสซอรีสากล (Association Montessori International) หรือ AMI ที่ก่อตั้งโดยมอนเตสซอรีในปี ค.ศ. 1929 ด้วย

ในชั้นเรียนแบบมอนเตสซอรี มีการให้ความสำคัญในการแนะนำดนตรีต่อเด็กที่โรงเรียนต้นแบบมอนเตสซอรี (The Model Montessori School) ที่กรุงเวียนนา โดยครูจะคัดเลือกเพลงพื้นเมืองและเพลงคลาสสิกจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนของเด็กโดยมีลักษณะดังนี้

1. การฝึกเพื่อให้เข้าใจจังหวะของดนตรี โดยการฝึกการทรงตัว การวิ่งเข้าจังหวะเดินตามจังหวะและเคลื่อนที่ไปตามกฎที่กำหนดไว้
2. การฝึกฝนเพื่อความสมส่วน (Matrix) ของดนตรี โดยให้เด็กมีความประทับใจในเสียงดนตรี (Musical Impressions) ครูจะเลือกเพลงมาเป็นท่อนใด

ท่อนหนึ่งแล้วเล่นซ้ำ ๆ ให้เด็กเคลื่อนไหวไปตามจังหวะด้วยทุกส่วนของร่างกายไม่เฉพาะแต่มือและเท้าเท่านั้น เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับดนตรี

3. การศึกษาความคล่องจงและทำนองดนตรี อาจใช้เครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องเคาะต่าง ๆ เข้าไปประกอบโดยให้เด็กเล่นกันโดยเสรี ความสนใจในเด็กเกิดมาจากการฟังเพลงซึ่งตนเองชอบ แล้วลองมาเล่นเสียงสูง-ต่ำคือเกิดการจดจำได้ ส่วนความเข้าใจและความสามารถในการเล่นดนตรีนั้น จะได้รับการส่งเสริมจากการได้จับเครื่องดนตรี ซึ่งจะ让孩子เล่นเพลงนั้น ๆ ได้จากภายในจิตใจสู่การปฏิบัติทางด้านร่างกาย

4. การเขียนและการอ่านโน้ตดนตรี โดยให้เด็กได้ฝึกโสตประสาทควบคู่กับการสังเกตเสียงสูง-ต่ำและขั้นต่อมาก็แทนตัวโน้ตด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขั้นสุดท้ายจึงแนะนำให้เด็กทำความเข้าใจของตัวโน้ตดนตรี

กระบวนการการสอนดนตรีของมอนเตสซอรีที่ใช้ในการเรียนการสอนแก่เด็กมีความเน้นที่การพัฒนาทักษะด้านการฟังและการเลียนแบบ เพื่อให้เด็กสามารถจดจำและฝึกฝนทักษะด้านดนตรีได้ดียิ่งขึ้นโดยมีขั้นตอนการเรียนรู้ดังนี้ 1. การเลียนแบบ (Imitation) เด็กจะต้องเริ่มจากการฟังและเลียนแบบตัวอย่างของครูหรือผู้สอนที่เป็นมืออาชีพในการเล่นดนตรี โดยการนำเสนอตัวอย่างเสียงต่าง ๆ และการเล่นดนตรีตามจังหวะที่ชัดเจน เป็นการเริ่มต้นที่สำคัญเพื่อให้เด็กเรียนรู้ระบบของเสียงและจังหวะ 2. การจดจำ (Reorganization) เด็กจะฝึกทักษะในการจดจำและแยกแยะเสียงที่ฟังได้ โดยการฝึกให้เด็กสังเกตและระบุเสียงที่ต่างกันออกจากกัน เช่น ระบุเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ระบุจังหวะและเสียงที่มีความแตกต่างกัน 3. ความแม่นยำในเสียง (Intonation) เด็กจะถูกทดสอบความสามารถในการเปล่งเสียงร้องอย่างถูกต้องตามจังหวะและเสียงที่ต้องการ โดยการสร้างสถานการณ์ที่เด็กจะต้องปฏิบัติการเล่นหรือเล่นดนตรีตามตัวอย่างที่ได้รับการเรียนรู้

การเรียนการสอนดนตรีโดยใช้กระบวนการนี้มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจ และทักษะทางดนตรีให้กับเด็กโดยการเริ่มต้นจากขั้นพื้นฐานและสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับดนตรีในระดับขั้นเริ่มต้น ๆ ด้วยการเรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ จดจำ และฝึกฝนทักษะการเล่นดนตรีอย่างเหมาะสมและมีเป้าหมายในการทดสอบความสามารถของ

เด็กในการเล่นดนตรีอย่างแม่นยำดังนั้นก็จริงสรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีที่สำคัญหลักการของมอนเตสซอริคือ เน้นการสัมผัสและลงมือทำ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมดนตรีนั้นด้วยตนเอง ผ่านการเลียนแบบ การจดจำ จนสามารถทำได้ถูกต้องด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางดนตรีโดยผ่านบทเพลงพื้นเมืองและเพลงคลาสสิก เพื่อพัฒนาจังหวะ การเคลื่อนไหว และเข้าใจท่วงทำนองในดนตรี อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของดนตรี (Sitsake Yanderm, 2015)

ชินอิจิ ซุซูกิ (Shinichi Suzuki)

นักดนตรีชาวญี่ปุ่น เกิดปี ค.ศ. 1898 และเสียชีวิตปี ค.ศ. 1998 เป็นผู้คิดระบบการเรียนดนตรีแบบซุซูกิ (Suzuki Method) เขาเกิดในครอบครัว นักดนตรีโดยพ่อของ ซุซูกิ เป็นผู้สร้างเครื่องดนตรีชื่อ ซามิเซ็น (Samisen) ซึ่งเป็นเครื่องสายของญี่ปุ่น และตัวซุซูกิเองก็เป็นนักไวโอลิน และผู้ก่อตั้งวงเครื่องสายซุซูกิ (The Suzuki Quartet ร่วมกับพี่น้องของเขา และในปี ค.ศ.1930 เขาได้เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนดนตรีไทโกกุ (Teikoku Music School) ต่อมาก็ก่อตั้งวงออร์เคสตราเครื่องสายแห่งโตเกียว (The Tokyo Sting Orchestra) รวมทั้งแต่งหนังสือการสอนดนตรีแบบซุซูกิ ออกเผยแพร่ไปทั่วโลกกับสำนักพิมพ์ The Zen-on Music Publishing ด้วย ซึ่งเป็นการสร้างปรากฏการณ์ทางการเรียนดนตรีคลาสสิกของตะวันตกแก่ชาวญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก

แนวความคิดการสอนดนตรีของ ซุซูกิ เน้นการให้โอกาสแก่เด็กที่จะเรียนรู้ดนตรีได้อย่างธรรมชาติและเพลิดเพลิน โดยไม่ต้องมีการสอนแบบเชิงระบบหรือเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนมาก ซุซูกิ เชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถและอัจฉริยะในการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและสนุกสนานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ในการสอนดนตรีในเครื่องดนตรีไวโอลิน โดยไม่เน้นการสอนอย่างเป็นระบบหรือตามกฎเกณฑ์การเรียนการสอนแบบเดิมแต่เน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและเป็นมิตร โดยให้เด็กมีโอกาสเล่นและสร้างเสียงดนตรีด้วยตนเอง ซึ่งเชื่อว่าการเรียนและความสม่ำเสมอในการฝึกฝนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถไปสู่ระดับที่มีคุณภาพและมีระดับมาตรฐานสากลได้ เช่นเดียวกับบทเรียนจากซุซูกิที่ได้ผลสำเร็จมากมาย เช่น

โทชิยะ เอโตะ (Toshiya Eto) และ โคจิ โทโยดะ (Koji Toyoda) ที่เป็นต้นแบบที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้อย่างเป็นทางการในโรงเรียนแบบเดิม

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ชูซูกิได้เป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงระบบการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาโยจิ เคียวอิกุ โดชิคัย (Yoi Kyoiku Doshikai) และโรงเรียนประถม ฮันโก (Hango Primary School) เพื่อสอนนักเรียนด้วยวิธีการสอนของชูซูกิเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่เน้นการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเป็นมิตร โดยไม่ต้องการความพยายามมากมายจากนักเรียน ผลลัพธ์ที่ได้มาก็เป็นที่น่าพอใจ และแสดงให้เห็นถึงความเป็นอัจฉริยะของเด็กที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างธรรมชาติ นับว่าเป็นความสำเร็จในวงการศึกษานานาชาติ ชูซูกินำแนวคิดการสอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนไซนะ เคียวอิกุ โยจิ (Saino Kyoiku Yoji) ที่สอนนักเรียนอายุ 3 - 5 ปี โดยให้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน การตัดลายมือ การวาดรูป การสนทนาภาษาอังกฤษ และยิมนาสติก อย่างมีความสุขสนุกสนาน และไม่ต้องใช้ความพยายามมากมายซึ่งเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบชูซูกิที่เน้นการเรียนรู้อย่างเป็นมิตร ในปี ค.ศ. 1950 ชูซูกิก่อตั้งสถาบันการศึกษาและวิจัยไซโนะ เคียวอิกุ เค็งคิว-ไค (Saino Kyoiku Kenkyu-kai) และในปี ค.ศ. 1952 มีนักเรียนสำเร็จการศึกษาจำนวน 196 คน สถาบันนี้ได้รับความนิยมและขยายสาขาไปยังทั่วประเทศญี่ปุ่น โดยการสอนดนตรีตามแนวคิดของชูซูกิ ซึ่งเน้นการให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ดนตรีอย่างเพลิดเพลินและไม่ต้องเรียนรู้ตามกฎเกณฑ์หรือเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนมาก และมีผลงานอันน่าทึ่งที่เป็นผลลัพธ์จากการเรียนดนตรีแบบชูซูกิ ซึ่งได้แสดงทักษะในการเล่นดนตรีและแสดงสุนทรีย์ในการแสดง ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมวงการดนตรีในระหว่างปี ค.ศ. 1964 ชูซูกิได้พานักเรียนไปแสดงกันหลายครั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้เผยแพร่วิธีการสอนของเขาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยดนตรีหลายแห่ง แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จและความสำเร็จของวิธีการในปี ค.ศ. 1973 ชูซูกิได้ออกแสดงดนตรีและเผยแพร่วิธีการสอนในประเทศทางยุโรป เช่น อังกฤษและสวีเดนแลนด์ เป็นต้น ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นวิธีการสอนดนตรีที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Sugree Charoensook (1998) กล่าวว่า คำว่า “เก่ง

หรืออัจฉริยะ” ชูชุกี ให้ความหมายว่า เป็นสิ่งที่ไม่ได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด ทุกคนเกิดมามีทุกสิ่งทุกอย่างเท่ากันหมดคือไม่มีอะไรต้องอาศัยการเรียนรู้ การเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนให้เกิดการพัฒนา เพื่อให้เด็กเป็นอย่างที่พ่อแม่ต้องการการเรียนรู้ของเด็กเหมือนกับ การเรียนรู้ภาษาจากแม่ชูชุกีตั้งชื่อกระบวนการสอนว่า การศึกษาคนเก่ง (Talent Education) เพราะเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และเป็นคนเก่งได้ แต่อย่าทอดทิ้งให้เด็กเติบโตอย่างธรรมชาติโดยไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างต่อเนื่องเป็นอันขาด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีที่สำคัญในหลักการของชูชุกี คือการเน้นกระบวนการแม่สอนลูก คือให้ผู้ปกครองเป็นผู้สอนลูกทุกวันอย่างต่อเนื่องเหมือนการฝึกพูดในขั้นต้นของการเรียนโดยครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำแนวทางการเรียนการสอนให้ผู้ปกครอง และผู้ปกครองต้องอยู่ในห้องเรียนกับเด็กขณะครูสอน พร้อมจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีด้วยการฟังเพลงก่อนเรียนเพลงนั้นอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้แสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณชน ส่วนในขั้นต่อมาผู้เรียนจึงจะเรียนกับครูดนตรีโดยตรง ควบคู่กับการฟังเพลง การเล่นตรงจังหวะ การสร้างคุณภาพเสียง และเข้าใจสัญลักษณ์ทางดนตรี (Sitsake Yanderm, 2015)

จากหลักแนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีของนักดนตรีสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเพื่อผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางดนตรีซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกสู่สาธารณชนเพื่อเพิ่มความกล้าแสดงออกและพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของตนเองให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปแนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรี

ทักษะ/แนวคิด	การใช้สัญลักษณ์	การร้อง	การเคลื่อนไหว	การด้นสด (Improvisation)	การใช้เพลงอย่างง่าย เช่น เพลงพื้นเมือง เพลงคลาสสิก ฯลฯ	เรียนรู้จากภาษา	การทำซ้ำ	ส่งเสริมให้เกิดการแสดงในที่สาธารณะ	การจัดจำ
เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze)	P	P	P	P					
ชินอิจิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki)						P	P	P	
แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori)			P	P			P		P

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าหลักแนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในแต่ละแนวคิดนั้นมีความคล้ายคลึงกัน เช่น การเข้าใจในสัญลักษณ์และจังหวะ การทำซ้ำ และการจัดจำ โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดีในการเรียนดนตรีให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Phatcharaporn Rattanawalee (2019) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการด้นสดสำหรับผู้เรียนเปียโนระดับประถม จากผลการประเมินแบบฝึกทักษะ D2 โดยรวม พบว่าครูเปียโนมีความเห็นต่อตัวแบบฝึกทักษะการด้นสด D2 ที่พัฒนาขึ้นนี้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 (M=4.2, SD=0.81)

อยู่ในระดับดี และให้ความเห็นว่า แบบฝึกนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องของการดนตรีได้ระดับหนึ่ง เนื่องจากตัวแบบฝึกที่พัฒนามานี้มีการกำหนดเนื้อหาไว้สำหรับผู้เริ่มต้นฝึกดนตรีจึงคาดว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องของการฟังทั้งการฟังรูปแบบจังหวะที่เล่นในกิจกรรมและการฟังแนวการดำเนินคอร์ด การฝึกในลักษณะสวิง และการฝึกคิด

Charndanoo Laithong (2017) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวความคิดของคาร์ล ออฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยทวาทิตระดับประถมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อนำเสนอชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยทวาทิตระดับประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยทวาทิตระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยทวาทิตระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึก นำเสนอในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต 2) ผลของการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยทวาทิตระดับประถมศึกษา พบว่าคะแนนรวมด้านความรู้ความเข้าใจหลังการใช้ชุดแบบฝึกสูงกว่าคะแนนก่อนการใช้ชุดแบบฝึกของนักเรียนแต่ละคน ($M = 23.32$, $SD = 2.49$), ($M = 18.12$, $SD = 3.49$) ละเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย t-test พบว่าคะแนนก่อนการใช้ชุดแบบฝึกและหลังการใช้ชุดแบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -10.007$, $sig = .00$)

Panee Phiangana (2020) ได้ศึกษาการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะซอู้เบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนภารตวิทยาลัยโดยมีความสำคัญในการสร้างและปรับปรุงวิธีการสอนในรายวิชาดนตรีไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการเล่นซอู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวที่นำเสนอในการวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างมาก ด้วยการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะซอู้โดยใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและมีความตั้งใจในการเรียนรู้มากขึ้นผ่านการนำเสนอภาพวาดการ์ตูนและการใช้สีในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เรียนรู้จากทฤษฎีเรื่องการใช้สีที่เข้ากันได้

และการใช้ภาพวาดการ์ตูนเพื่อให้เป็นตัวอย่างของการฝึกทักษะที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้เป็นต้น นอกจากนี้ การใช้ทฤษฎีการสอนดนตรีของซูชิที่เกิดจากการเลียนแบบและการทำซ้ำ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการปฏิบัติข้ออยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.20/86.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งหมายความว่าชุดแบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอนและพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Phattanaphong Bannakarn (2009) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึก เรื่องการเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) ทดลองใช้แบบฝึก 4) ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขแบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่านักเรียน ครู และ ผู้เกี่ยวข้องต้องการให้แบบฝึกมีรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อหาน่าสนใจ เข้าใจง่าย มีการฝึกจากง่ายไปหายากและเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 2) ผลการพัฒนาแบบฝึกพบว่า แบบฝึกเรื่องการเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างประกอบด้วยค่านำ วัตถุประสงค์ คู่มือสำหรับครู คู่มือสำหรับนักเรียน โดยมีเนื้อหา 3 เรื่อง คือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย ทำทางการจับขลุ่ยไทย และการบำรุงรักษาขลุ่ยไทย และตัวโน้ตและเครื่องหมายกำหนดจังหวะ ประสิทธิภาพรายบุคคลมีค่า 62.22/63.33 ประสิทธิภาพแบบฝึกกลุ่มมีค่า 71.66/71.85 และ ประสิทธิภาพภาคสนามมีค่า 82.85/86.09 3) ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแบบฝึกเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูง โดยมีการพัฒนาแบบฝึกที่ครอบคลุมเนื้อหาที่หลากหลายและน่าสนใจ สามารถกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียนได้เน้นการปฏิบัติจริงและมีความเหมาะสมกับระดับความเข้าใจและความสามารถของนักเรียนในชั้นเรียน นอกจากนี้ การทดลองใช้แบบฝึกยังพบว่านักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถทำแบบฝึกได้ถูกต้อง และมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นเมื่อใช้แบบฝึกนี้ ทำให้แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการเป่าขลุ่ยไทยและการเรียนรู้ของนักเรียน

ในชั้นเรียนและ 4) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องการเป่าขลุ่ยไทยและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเรื่องการเป่าขลุ่ยไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หลังการใช้แบบฝึกนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเป่าขลุ่ยอยู่ในระดับสูง และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้แบบฝึกอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก คือแบบฝึกช่วยส่งเสริมในด้านทักษะการเป่าขลุ่ยไทย และการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ทำให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทยได้ถูกต้อง

Phakaphan Saengphrom (2019) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ การขับร้อง โดยใช้แนวคิดของ โสताल โคตยา และ ซินอิจิ ชูซูกิ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลต่อการเรียนรู้ การขับร้องโดยใช้แนวคิดของ โสताल โคตยา และ ซินอิจิ ชูซูกิ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประชากรเป้าหมายได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน โรงเรียนลับแลพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้การขับร้อง โดยใช้แนวคิดของ โสताल โคตยา และ ซินอิจิ ชูซูกิ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งหมด 8 แผน รวม 16 ชั่วโมง แต่ละขั้นตอนมีการจัดการเรียน 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นเตรียม การฟัง การสังเกตและการเลียนแบบ ชั้นที่ 2 ชั้นกิจกรรมกลุ่มเสริมความรู้ และการปฏิบัติ ชั้นที่ 3 ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ชั้นที่ 4 ชั้นสรุปบทเรียนและการทำงานกลุ่มผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก

Nut Cheangtong (2012) ได้ทำการศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นแบบมีดนตรีประกอบสำหรับกีตาร์คลาสสิกในระดับชั้นต้น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เสริมสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นแบบมีดนตรีประกอบสำหรับกีตาร์

คลาสสิกในระดับชั้นต้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดเป็น 70/70

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นแบบมีดนตรีประกอบสำหรับกีตาร์คลาสสิกในระดับชั้นต้น
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นแบบมีดนตรีประกอบสำหรับกีตาร์คลาสสิกในระดับชั้นต้น ในการวิจัยนี้มีการใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนกีตาร์คลาสสิกในระดับชั้นต้นที่เรียนมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน แต่ไม่เกิน 5 เดือนจากโรงเรียนดนตรีเอื้ออารีย์ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า
  1. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโน้ตแรกเห็นแบบมีดนตรีประกอบสำหรับกีตาร์คลาสสิกในระดับชั้นต้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ชั้นต้น
  2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์มากขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึก
  3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกโดยรวมอยู่ในระดับมาก

Supot Yukolthonwong (1997) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาชุดการสอนไวโอลินตามแนวการสอนของซูชาติ พิทักษากร สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้ศึกษาไวโอลินเป็นวิชาเอก โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ

1. ศึกษาแนวการสอนเนื้อหาการสอนไวโอลินของ ซูซูกิ แลงกี๊ เปรียบเทียบกับซูชาติ พิทักษากร
2. พัฒนาชุดการสอนเรื่องไวโอลินตามแนวการสอนของซูชาติ พิทักษากร เป็นการศึกษาเชิงทดลองใช้รูปแบบแผนก่อนทดลอง (Pre-Experimental Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นนิสิตสาขาวิชาเอกดนตรีที่ไม่ได้ศึกษาไวโอลินเป็นวิชาเอก ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 11 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาเอกสารและเข้าสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา 2712213 เครื่องสาย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2539 – 2540 ซึ่งสอนโดย ผศ.พอ. ซูชาติ พิทักษากร โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 5 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเรียนไวโอลินตามแนวคิดของซูชาติ พิทักษากร แบบประเมินผลและเกณฑ์การให้คะแนนภาคปฏิบัติ แบบประเมินผลและเกณฑ์การให้คะแนนมาตรฐาน Grade 1 และ Grade 2 ตามแนวของ Trinity College of Music (London) และแบบตรวจสอบความถูกต้องชุดการสอนเรื่องไวโอลินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจ โดยผลการวิจัยพบว่า

1. แนวการสอนของซูซูกิ และซูชาติ พิทักษากร คล้ายกันโดยใช้ธรรมชาติของสรีระเป็นหลักในการสอน

ซึ่งต่างกับ แล่งกี๊ ที่ใช้ทฤษฎีดนตรีเป็นหลักในการสอนและกำหนดเนื้อหาการสอน ตำราเรียนของซุซูกิและแล่งกี๊ ขาดเนื้อหาการสอนเทคนิคการเล่นไวโอลินบางประการ และมุ่งใช้สอนกับเด็ก แต่เนื้อหาการสอนของซุซูกิ พิทักษากร มีความสมบูรณ์ มุ่งใช้สอนกับผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคการยืดหยุ่นกล้ามเนื้อในการพัฒนาการเล่น ไวโอลินให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น 2. ชุดการสอนเรื่องไวโอลินตามแนวของซุซูกิ พิทักษากร มีมาตรฐานดี กลุ่มตัวอย่างสามารถเล่นเพลงไวโอลินมาตรฐาน Grade 2 ของ Trinity College of Music (London) ได้เป็นอย่างดีน้อย โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ 75 ตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิเคราะห์แบบวัดความคิดเห็นของนิสิตพบว่า นิสิตเห็นด้วยอย่างยิ่งกับวิธีการสอนไวโอลินของซุซูกิ พิทักษากร และผลการวิเคราะห์ แบบตรวจสอบความถูกต้องของชุดการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ว่าชุดการสอนเรื่องไวโอลินมีความถูกต้องและสอดคล้องกันทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ระยะเวลาในการทำกิจกรรม และการวัดการประเมินผล ซึ่งมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในระดับมากถึงมากที่สุด

Kantida Kamphangkeaw (2016) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอนแบบโคตาย และกิจกรรมรูปภาพช่วยจำเพื่อส่งเสริมทักษะโสตประสาทของนักเรียนระดับชั้นต้น การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อใช้กิจกรรมพัฒนาทักษะโสตประสาทด้วยวิธีการสอนแบบโคตายและกิจกรรม รูปภาพช่วยจำกับนักเรียนระดับชั้นต้น 2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางความรู้ของการพัฒนา ทักษะโสตประสาทด้วยวิธีการสอนแบบโคตายและกิจกรรมรูปภาพช่วยจำกับนักเรียน ระดับชั้นต้น 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะโสตประสาท ด้านระดับเสียง โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. กิจกรรมดนตรีเพื่อพัฒนา ทักษะโสตประสาทตามวิธีสอนแบบโคตายและกิจกรรมรูปภาพช่วยจำสำหรับนักเรียน ระดับชั้นต้น 2. แผนการสอนระยะยาว 3. แผนการสอน 12 คาบ 4. แบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังใช้กิจกรรม 5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม 6. แบบประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละคาบ ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการใช้กิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะโสตประสาทตามวิธีสอนแบบโคตายและกิจกรรมรูปภาพช่วยจำสำหรับ นักเรียนระดับชั้นต้นมีประสิทธิภาพ 2. ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของนักเรียนมีพัฒนาการ

ทางการฟังหลังได้รับกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในด้านเนื้อหา ด้านสื่อที่ใช้ในการสอน และด้านประโยชน์ของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น กิจกรรมพัฒนาทักษะโสตประสาทด้านระดับเสียง และรูปภาพช่วยในการจำทำได้ผลดีต่อนักเรียนในระดับชั้นต้น และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 219 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เลือกเฉพาะนักเรียนที่เรียนดนตรีไทย ในวันพฤหัสบดี สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 45 นาที

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น : ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย ประกอบด้วย ซอด้วง ซออู้ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม และฆ้อง โดยนักเรียนจำนวน 35 คน จะเลือกเครื่องดนตรีที่สนใจด้วยตนเอง เนื่องจากเครื่องดนตรีมีจำนวนจำกัด แบ่งได้ดังนี้ ระนาดเอก 10 คน ระนาดทุ้ม 4 คน ซอด้วง 4 คน ซออู้ 4 คน ฆ้อง 13 คน ทั้งนี้ นักเรียนจะได้รับการประเมินทักษะดนตรีโดยอ้างอิงตามเกณฑ์การประเมินดนตรีไทยที่กำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

2.2 ตัวแปรตาม : ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย

3. เนื้อหา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของดนตรีไทย (1 คาบ) เป็นการเรียนรู้ทฤษฎีการจำแนกประเภทเครื่องดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย (2 คาบ) เป็นการเรียนรู้ทฤษฎี จังหวะในดนตรีไทย และการเรียนรู้ปฏิบัติการอ่านโน้ตดนตรีไทย

โดยให้ผู้เรียนร้องโน้ตและปรบจังหวะตามโน้ตที่กำหนดให้ในชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย โดยการทำซ้ำ และการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในจังหวะและการอ่านโน้ตได้ดียิ่งขึ้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี (2 คาบ) นักเรียนเรียนรู้ทฤษฎีส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องดนตรี เสียง วิธีการเก็บรักษา และเรียนรู้การปฏิบัติโดยการฝึกไล่เสียงในตำแหน่งต่าง ๆ ของเครื่องดนตรี พร้อมทั้งฝึกทักษะการบรรเลงดนตรีไทยโดยการใช้ชุดแบบฝึก ผ่านการจดจำและการทำซ้ำ เพื่อให้นักเรียนมีพื้นฐานในการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่เลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ปฏิบัติเครื่องดนตรีด้วยบทเพลงพื้นฐาน เพลงหนูมาลี (Mary Had A Little Lamb) (1 คาบ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกบรเทศชั้นเดียว (2 คาบ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เพลงพม่าเขว (2 คาบ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ปฏิบัติเครื่องดนตรีด้วยบทเพลงคริสตศาสนา Give Thanks (3 คาบ)

ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 นักเรียนเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติโดยการ ร้องโน้ต ปรบจังหวะ เพื่อให้เข้าใจจังหวะ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรี ทั้งนี้ตั้งแต่หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 นักเรียนที่เรียนดนตรีไทย จำนวน 35 คน ได้รับการประเมินทักษะดนตรี ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินทักษะดนตรีตามตอนที่ปรากฏในแผนการสอนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยที่ผ่านการวิเคราะห์และนำมาสร้างเป็นเครื่องมือประเมินผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ระยะเวลาทำการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 13 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที

5. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

6. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1 ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย

การสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาประสิทธิภาพเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา

3) สร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดเนื้อหาเพื่อนำหลักแนวคิดและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ ได้ตั้งตารางที่ปรากฏต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หลักแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้และปรากฏอยู่ในหน่วยการเรียนรู้

แนวคิดทฤษฎี/ หน่วยการเรียนรู้	เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze)	ชินอิจิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki)	แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของดนตรีไทย			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะ และการอ่านโน้ตเพลงไทย	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ปฏิบัติ เครื่องดนตรีด้วยบทเพลง พื้นฐาน เพลงหนูมาลี (Mary Had A Little Lamb)	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกบรเทศชั้นเดียว	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เพลงพม่าเขว	✓	✓	✓
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ปฏิบัติ เครื่องดนตรีด้วยบทเพลง คริสตศาสนา Give Thanks	✓	✓	✓

4) ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยที่สอนในโรงเรียนนานาชาติ 1 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบประเมินความถูกต้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

5) นำชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมมากขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6.2 แบบประเมินทักษะดนตรีไทย

1) ศึกษาเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ดนตรีไทย และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะดนตรีไทย

2) กำหนดรูปแบบหัวข้อและเกณฑ์การประเมินในการประเมินทักษะดนตรีไทยและสร้างหัวข้อประเมินตามลักษณะและรูปแบบที่กำหนดไว้

3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง (Content and Construct validity) ของการหาการประเมินทักษะดนตรีไทย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยที่สอนในโรงเรียนนานาชาติ 1 คน ทำการประเมินหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เป็นรายชื่อ และเอาหัวข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า 0.6 เพื่อใช้เป็นหัวข้อในแบบประเมินทักษะดนตรีไทย ทั้งนี้ในการประเมินทักษะดนตรีไทยของผู้เรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผู้เรียนทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มเพื่อให้สามารถติดตามทักษะของผู้เรียน

ผลการวิจัย

การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		ระดับความคิดเห็น
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
1. เนื้อหา เหมาะสม	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของ เครื่องดนตรีไทย	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะและ การอ่านโน้ตเพลงไทย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี ระนาดเอก	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี ระนาดทุ้ม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี ซออู้	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี ซอด้วง	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐาน เครื่องดนตรี ซิม	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชุด แบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงหนูมาลี	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกบร เทศชั้นเดียว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงพม่าเขว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บทเพลงคริต ศาสนา Give Thanks	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของเครื่องดนตรีไทย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย	4.33	0.94	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ระนาดเอก	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ระนาดทุ้ม	4.00	0.00	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซออู้	4.00	0.00	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซอด้วง	4.00	0.00	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซิม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี	4.33	0.94	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงหนูมาลี	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกประเทศจีนเดียว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงพม่าเขว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บทเพลงคริตศาสนา Give Thanks	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
3. ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหา	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของเครื่องดนตรีไทย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย	4.33	0.94	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ระนาดเอก	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ระนาดทุ้ม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซออู้	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซอด้วง	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซิม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี	4.33	0.94	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงหนูมาลี	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกประเทศอินเดีย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงพม่าเขว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บทเพลงคริตศาสนา Give Thanks	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
4. กิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของเครื่องดนตรีไทย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรีระนาดเอก	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรีระนาดทุ้ม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซออู้	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซอด้วง	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พื้นฐานเครื่องดนตรี ซิม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี	4.33	0.94	เหมาะสมมาก
	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงหนูมาลี	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงแขกประเทศชั้นเดียว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด	

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
4. กิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลงพม่าเขว	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (ต่อ)	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
5. คุณภาพของสื่อ	1. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีรูปแบบตัวอักษรเหมาะสม	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	2. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีภาพประกอบเหมาะสม	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
	3. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีความคมชัดของภาพ	4.33	0.47	เหมาะสมมาก
	4. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจและอยากรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
	5. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีความถูกต้องและชัดเจน	3.67	0.47	เหมาะสมมาก
	6. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	7. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
	8. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย มีการจัดลำดับเนื้อหาจากเนื้อหา ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก	4.33	0.47	เหมาะสมมาก
	9. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย ทำให้การเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์	4.33	0.47	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ (ต่อ)

เรื่อง	รายการ	ผลการประเมิน		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
5. คุณภาพของสื่อ (ต่อ)	10. เนื้อหาในชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.47	เหมาะสมมาก
6. ภาพรวม	1. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยชุดแบบฝึกมีความน่าสนใจ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
	2. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสามารถวัดความรู้และการปฏิบัติของผู้เรียนได้	4.33	0.47	เหมาะสมมาก
	3. ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ได้จริงกับการเรียนการสอน	4.67	0.47	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ยสรุปผลการประเมินชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย		4.59	0.59	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า

1. ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุดทุกหน่วยการเรียนรู้
2. ด้านความถูกต้องของเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้น จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย พื้นฐานเครื่องดนตรี ระบุท่วงทำนอง, พื้นฐานเครื่องดนตรี ซอด้วง, พื้นฐานเครื่องดนตรี ซอด้วง, ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี ที่อยู่ในระดับเหมาะสมมาก
3. ด้านความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้น จังหวะและการอ่านโน้ตเพลงไทย, ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี ที่อยู่ในระดับเหมาะสมมาก
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้น ชุดแบบฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี ที่อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

5. ด้านคุณภาพของสื่อ มีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้น ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีความคมชัดของภาพ, ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีความถูกต้องและชัดเจน, ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีการจัดลำดับเนื้อหาจากเนื้อหาทางไปหาเนื้อหายาก, ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยทำให้การเรียนรู้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์, เนื้อหาในชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ที่อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

6. ภาพรวมของของชุดแบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจและสามารถนำไปใช้ได้จริงกับการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมากที่สุด ยกเว้น ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสามารถวัดความรู้และการปฏิบัติของผู้เรียนได้ ที่อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

โดยเฉลี่ยผลการประเมินชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทย

ข้อ	เนื้อหาการประเมิน	IOC	แปลผล
1.	การอ่านโน้ตดนตรีไทย - เข้าใจสัญลักษณ์โน้ตดนตรีไทย - สามารถบอกลักษณะการแทนเสียงตัวโน้ตดนตรีไทยได้โดยมีรายละเอียดชัดเจน - สามารถยกตัวอย่างสัญลักษณ์ตัวโน้ตประกอบโดยมีรายละเอียดชัดเจน - อ่านโน้ตได้ถูกต้องตามเสียง	1.00	ใช้ได้
2.	ปรบมือตรงจังหวะ - ถูกต้องทั้งหมด หมายถึง ดีเยี่ยม - ผิด 1 ครั้ง หมายถึง ดี - ผิด 2 ครั้ง หมายถึง ปานกลาง - ผิด 3 ครั้ง หมายถึง พอใช้ - ผิด 4 ครั้ง หมายถึง ควรปรับปรุง	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทย (ต่อ)

ข้อ	เนื้อหาการประเมิน	IOC	แปลผล
3.	<p>ร้องโน้ตถูกต้องตามสัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถูกต้องทั้งหมด หมายถึง ดีเยี่ยม - ผิด 1 ครั้ง หมายถึง ดี - ผิด 2 ครั้ง หมายถึง ปานกลาง - ผิด 3 ครั้ง หมายถึง พอใช้ - ผิด 4 ครั้ง หมายถึง ควรปรับปรุง 	1.00	ใช้ได้
4.	<p>การสำรวจความพร้อมและปรับเครื่องดนตรี</p> <p>ก่อนการแสดง</p> <p>เครื่องตี</p> <ul style="list-style-type: none"> - รางตั้งอยู่โดยไมเอียงไมโคลง ขอแขวนฝืนระนาด อยู่ด้านในด้านหลังถูกต้อง - ลูกระนาดไม่ชิดกัน - ลูกระนาดเสียงสูงอยู่ทางขวามือของผู้ตี - หัวไม้ตีไม้คลอน ฝ่าหุ้มหัวไม้ไม่ขาดหลุดรูด ก้านไม้ตี ไม้หักหรือแตก ความแข็งของหัวไม้ต้องได้มาตรฐานเสียง - ระยะห่างระหว่างลูกระนาดแต่ละลูกห่างกันอย่างเหมาะสม <p>เครื่องสี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กะโหลก/กระบอกชอตั้งฉากกับแนวลูกบิด หน้าน้ำขอ ไม่ชำรุด สายซอมี 2 สาย - คันชักไม่หย่อน - ตรวจสอบหมอน/หย่อง บริเวณน้ำขอ - ตรวจสอบเสียงว่าเพี้ยนหรือไม่ โดยการสีสายเปล่า <p>ของสายเอกและสายทุ้ม</p>	0.67	ใช้ได้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทย (ต่อ)

ข้อ	เนื้อหาการประเมิน	IOC	แปลผล
5.	<p>ทำนอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งพับเพียบ/ขัดสมาธิ - ลำตัวตรง - ไม่ก้มหรือเงยหน้า - ไม่นั่งเอียงเฉียงไปทางใดทางหนึ่ง - นั่งถูกต้องเหมาะสมกับเครื่องดนตรี 	1.00	ใช้ได้
6.	<p>วิธีการจับไม้ตี/วิธีการจับคันชักและคันชอ เครื่องตี</p> <ul style="list-style-type: none"> - หายฝ่ามือจับไม้ข้างละอันให้ก้านพาดอยู่กลางร่องอุ้งมือ ใช้นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยจับก้านไว้และเหยียดนิ้วหัวแม่มือแตะข้างไม้ตีปลายนิ้วชี้กดลงด้านล่างของไม้ กำหนดระยะห่างให้พอเหมาะแก่การควบคุมน้ำหนักของไม้ตี - ระยะห่างระหว่างหัวไม้กับปลายนิ้วชี้อยู่ในระยะเท่ากันแล้วคว่ำมือ - แขนทั้งสองอยู่ข้างลำตัวตามธรรมชาติและงอข้อศอกเป็นมุมฉาก เครื่องสี มือขวา - หายฝ่ามือข้างขวาจับคันชัก - คันชักขนานกับพื้น - จับแบบสามหยิบ - นิ้วไม้ชิดหมดชอ <p>มือซ้าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มือซ้ายจับคันทวนชอ - มืออยู่ใต้รัดอก นิ้วหัวแม่มือประคองคันทวน <p>นิ้วทั้ง 4 เรียงอยู่บนสาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มืออยู่ใต้รัดอก - กระทบอกชอวางอยู่กึ่งกลางของหน้าขาซ้าย คันทวนอยู่ในแนวตั้ง 	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทย (ต่อ)

ข้อ	เนื้อหาการประเมิน	IOC	แปลผล
7.	<p>วิธีการบรรเลง</p> <p>เครื่องตี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตีตรงกลางลูกกระนาดแต่ละลูก - ตีสองมือพร้อมกันเป็นคู่ต่าง ๆ - ตีฉาก/ตีเก็บคู่แปด - ตีกรอสลับมือได้ตรงตามเสียง <p>เครื่องสี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้แขนและมือขวาบังคับคันชัก ออก-เข้าให้ขนานกับพื้น - สีให้มีเสียงดังสม่ำเสมอ - สีคันชักออก-เข้า, ลักคันชัก, การเริ่มต้นด้วยคันชักออก - ใช้นิ้วมือซ้ายกดให้เกิดเสียงตามตัวโน้ต 	1.00	ใช้ได้
8.	<p>ความแม่นยำตามลักษณะการบรรเลง แนวการดำเนินทำนองและจังหวะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความแม่นยำตามหน้าที่ลักษณะเฉพาะของเครื่องดนตรี - ดำเนินทำนองถูกต้องตามความซ้ำเร็ว - จังหวะถูกต้องตามจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่ง - บรรเลงได้ถูกต้องโน้ตที่กำหนดในบทเพลง 	1.00	ใช้ได้
9.	<p>คุณภาพเสียง และรสมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรเลงเสียงหนักแน่นชัดเจนดังสม่ำเสมอ - มีความแม่นยำและบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะเพลง - มีความแม่นยำและบรรเลงได้ถูกต้องตาม 	0.67	ใช้ได้

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทย (ต่อ)

ข้อ	เนื้อหาการประเมิน	IOC	แปลผล
10.	การดูแลรักษาเครื่องดนตรีหลังการบรรเลง - ปลดฝืนขนาดลงจากขอด้านในทางซ้ายมือ ใช้ผ้าสะอาดเช็ดเครื่องดนตรี - ใช้ผ้าสะอาดเช็ดไม้ตี - จัดเก็บเครื่องดนตรีเข้าที่ให้เรียบร้อย เครื่องสี - ลดสายซอ เลื่อนหย่อง/หมอน ไปที่ขอบด้านบนหน้าซอ - ใช้ผ้าสะอาดเช็ดคันทวนและกระบอกซอ - เช็ดคันทวนซอและตัดหางม้าที่ขาด - จัดเก็บเครื่องดนตรีเข้าที่ให้เรียบร้อย	1.00	ใช้ได้
	ค่าเฉลี่ยเที่ยงตรง	0.93	ใช้ได้

จากตาราง 4 พบว่าผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะดนตรีไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิจากการหาค่าพบว่ามามีค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงเท่ากับ 0.93 คะแนน คุณภาพแบบประเมินทักษะดนตรีไทยอยู่ในระดับใช้ได้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย
สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8
ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 การทดสอบ
ระหว่างเรียน (E1) และการทดสอบหลังเรียน (E2) ของนักเรียน 35 คน

นักเรียน	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนรวม	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนรวม
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	81.18	96.47
2	80.59	99.41
3	87.06	98.24
4	81.76	97.65
5	82.35	99.41
6	81.18	96.47
7	82.94	95.88
8	84.71	97.06
9	81.18	93.53
10	81.76	94.12
11	80.00	95.29
12	88.24	96.47
13	85.29	96.47
14	82.35	94.71
15	81.18	97.06
16	81.18	88.82
17	82.94	94.71
18	81.18	91.76
19	87.06	97.06
20	80.59	80.59

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 การทดสอบระหว่างเรียน (E1) และการทดสอบหลังเรียน (E2) ของนักเรียน 35 คน (ต่อ)

นักเรียน	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนรวม	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
21	77.65	85.29
22	78.82	87.06
23	87.06	96.47
24	87.06	94.12
25	88.82	97.65
26	87.06	94.12
27	85.29	91.76
28	84.12	97.06
29	86.47	100.00
30	85.88	95.88
31	84.12	93.53
32	87.06	97.65
33	87.65	97.65
34	90.59	97.65
35	92.94	98.24
คะแนนรวม	2945.29	3325.29
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	84.15	95.01

จากตาราง 5 พบว่าการหาประสิทธิภาพการทดสอบระหว่างเรียน (E1) มีนักเรียน 33 คน มีคะแนนเท่ากับและสูงกว่าร้อยละ 80 และมีนักเรียน 2 คน ที่คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 และในส่วนของผลการทดสอบหลังเรียน (E2) พบว่า มีนักเรียน 35 คน ที่มีคะแนนคะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 โดยชุดแบบฝึกทักษะนี้มีประสิทธิภาพที่ 84.15/95.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

สรุปและอภิปรายผล

การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. จากการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นพบว่า การวิเคราะห์และนำเนื้อหาจากมาตรฐานดนตรีไทยเข้ามาประกอบการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย โดยกำหนดขอบเขตและระดับมาตรฐานได้เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการนำทฤษฎีด้านดนตรีต่าง ๆ ของ เอมีล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze) แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตส-ซอรี (Maria Montessori) และชินอิจิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) มาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ประกอบการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย ในการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการปฏิบัติทักษะดนตรีไทยได้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัยมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัยระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1)/(E2) เท่ากับ 84.15 /95.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 80/80

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย สำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่าชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัยมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) ที่ 84.15 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ที่ 95.01 แสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (E1/E2) ที่ 84.15/95.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า “ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80”

การใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นพบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายประการคือ

โรงเรียนนานาชาติเป็นโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันลอยกระทง และวันสำคัญทางศาสนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของตน ทั้งนี้ครูผู้สอนควรมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี ตามแนวคิดพัฒนาธรรมโดยการจัดกิจกรรมสอดแทรกความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะวัฒนธรรม การแสดง หรือบทเพลงตามเชื้อชาติของตน ทั้งนี้ยังควรจัดเรียงเนื้อหาของบทเรียนให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่หลากหลายโดย Pattarawadee Suwannasorn (2021) ได้กล่าวว่า การจัดเนื้อหาดนตรีในวิชาดนตรี ควรมีการจัดเรียงเนื้อหาให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน โดยจะเพิ่มประสบการณ์ผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ลึกซึ้งและกว้างขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มการประยุกต์ใช้องค์ประกอบดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในองค์ความรู้ทั้งหมดที่ได้เรียนมา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะดนตรีต่อไป

ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

มีการกำหนดเนื้อหาทฤษฎีและทักษะที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยนำเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยมากำหนดขอบเขตระดับทักษะดนตรีไทยของผู้ใช้ชุดแบบฝึกทักษะ และพัฒนาขึ้นตามระดับโดยสร้างชุดแบบฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอนจากแบบฝึกที่ง่ายไปสู่อะดับความยาก เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมความมั่นใจให้กับผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Pitchayada Chaiyadee (2021) ว่า ผลงานการวาดภาพการ์ตูนของคนของนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก เนื่องจากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีวาดภาพการ์ตูนคนมากขึ้นได้รับการฝึกตามลำดับขั้น ค่อย ๆ เพิ่มระดับจากความง่ายไปสู่กิจกรรมที่ยาก สามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนได้ นักเรียนเรียนรู้แนวทางและช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ดีขึ้นตามลำดับ มีความมั่นใจ รวมไปถึงนักเรียนมีการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น ทั้งนี้ นักเรียนต้องมีการฝึกทักษะการทำซ้ำ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติเครื่องดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ชิโนอิชิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนซ้ำ และแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการทำซ้ำเช่นกัน หลังจากการเรียนรู้ของนักเรียนในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ปีการศึกษา 2566 เป็นการเรียนรู้ผ่านชุดแบบฝึกโดยมีครูแนะนำและช่วยเหลือ มีการทดสอบความเข้าใจเพื่อย้ำและทบทวนในกรณีที่นักเรียนทำการทดสอบไม่ผ่าน

การเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 นักเรียนจะได้เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะดนตรีด้วย เนื่องจากการจะบรรเลงดนตรีให้เกิดความไพเราะนั้นผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจถึงจังหวะในบทเพลงโดยใช้เพลงอย่างง่ายหรือบทเพลงที่นักเรียนคุ้นชินมาใช้ประกอบการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ โดยมีความสอดคล้องกับ Nillawanna Eungamporn (2014) กล่าวว่า ผู้เรียนที่เป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ที่มีความรู้ทางดนตรีเป็นอย่างดี หากไม่เคยได้รับการฝึกฝนร่างกายให้ทำงานอย่างประสานสัมพันธ์ มีความลำบากในการบังคับควบคุมแขน

และขอให้ปฏิบัติรูปแบบจังหวะที่แม่นยำ ควรมีการฝึกกิจกรรมที่เริ่มจากง่ายกว่า
อย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การถ่ายทอดและตีความบทเพลงจึงจะมีประสิทธิภาพ
ตามที่ต้องการจะเป็น และยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีดนตรีของเอมิล ซาคส์ตาลโครซ
(Emile Jaques-Dalcroze) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการเคลื่อนไหว และการใช้เพลง
อย่างง่าย เช่น เพลงพื้นเมือง เพลงคลาสสิก ฯลฯ มาประกอบการฝึกทักษะโดยมี
ความสอดคล้องกับทฤษฎีดนตรีของ ซินอิชิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) ซึ่งในการที่นักเรียน
จะสามารถเข้าใจจังหวะดนตรีผ่านทำนองของบทเพลงได้นั้นอาจต้องอาศัยการจดจำ
ดังทฤษฎีดนตรีของแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) ที่ระบุไว้

นอกจากนี้การที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงในที่สาธารณะก็เป็นตัวช่วยกระตุ้น
ให้นักเรียนมีความพยายามฝึกฝนทักษะจนเกิดเป็นความชำนาญ สามารถแก้ไขปัญหา
เฉพาะหน้าในกรณีที่หลงลืมโน้ตเพลงด้วยการใช้ไหวพริบที่เกิดจากการฝึกซ้อม
ที่สั่งสมประสบการณ์ ดังที่ Kittipong Intharatsamee (2022) กล่าวว่า การใช้แบบฝึกหัด
มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมจะช่วยให้นักแสดงสามารถใช้
จินตนาการ ไหวพริบปฏิภาณ การโต้ตอบสื่อสารระหว่างนักแสดง การแก้สถานการณ์
เฉพาะหน้า และสามารถนำเสนอออกมาได้ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีดนตรี
ของ ซินอิชิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงความสามารถ
ในที่สาธารณะ และ เอมิล ซาคส์ ตาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze) ที่มีการส่งเสริม
ให้นักเรียนฝึกใช้ทักษะการต้นสด (Improvisation)

จากการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ
เอกมัย ระดับ Middle School Grade 7 - 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2566 - 2567 โดยการใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนั้น นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทฤษฎีและทักษะดนตรีไทยสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับ
นักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัย เป็นเครื่องมือวิจัยที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม
กับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการในการปฏิบัติ
ทักษะดนตรีไทยที่ดียิ่งขึ้น

การนำชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัยระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนนั้นส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในการเรียนดนตรีที่เห็นอย่างชัดเจน เช่น นักเรียนมีพัฒนาการทางทฤษฎีและทักษะปฏิบัติในการฝึกการอ่านและร้องโน้ต พร้อมทั้งปรับจังหวะด้วยตนเองได้ ทั้งยังเป็นการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในกรณีที่นักเรียนบางคนขาดความเข้าใจและไม่กล้าสอบถามครูผู้สอน ส่งผลให้นักเรียนได้แสวงหาสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการพบเพื่อนเพื่อสอบถามและเพื่อนที่ช่วยเพื่อนได้มีโอกาสนในการทบทวนความรู้ของตนเอง การที่ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ กันอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองและกลายเป็นพฤติกรรมเสริมสร้างความรู้ให้กับตัวผู้เรียน โดยสามารถเห็นได้จากขณะที่ทำการเรียนการสอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Siwanit Auttawatikul (2008) ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย บุคคล สาระความรู้ เครื่องมือ การปรับเปลี่ยนจัดการพฤติกรรมและการประเมิน โดยกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสร้างความรู้ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่างพบว่าคะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานที่กลุ่มตัวอย่างพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับดี

หลังจากการทดลองใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยกับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัยระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 พบว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 84.15/95.01 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Nipa Sophasamrit (1998) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการตีตะโพน สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้วิทยาลัยนาฏศิลปพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 86.56/85.05 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องแบบฝึกทักษะการตีตะโพนมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอ็กมัย ระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยแนวคิด

ทฤษฎีดนตรี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดแบบฝึกทักษะมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทย เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น และส่งผลให้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัยมีประสิทธิภาพที่ดี

สรุปได้ว่าการเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติเอกมัยระดับ Middle School Grade 7 – 8 ที่เรียนชมรมดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติดนตรีไทยที่ดีขึ้น ทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานเพื่อใช้ในการศึกษาเรียนรู้ทักษะดนตรีไทยที่สูงขึ้น ฝึกฝนความแม่นยำและความชำนาญให้ดียิ่งขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยในการจัดการเรียนการสอนพบว่า ชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ แต่ต้องมีการพัฒนาเป็นรูปแบบภาษาอังกฤษ เพื่อสอดคล้องต่อบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้นักเรียนชาวต่างชาติสามารถนำชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยนำไปทบทวนและสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ทักษะดนตรีไทยของนักเรียนบางส่วนสามารถพัฒนาทักษะความสามารถได้เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยที่ตั้งไว้ในระดับ 2 ของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสี และสามารถปฏิบัติทักษะได้เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยที่ตั้งไว้ในระดับ 3 ของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยมีการกำหนดเกณฑ์การบรรเลงดนตรีให้มีลำดับความยากขึ้นในระดับที่สูงขึ้น มีการเพิ่มทักษะเฉพาะของแต่ละเครื่องดนตรีเข้ามา เพื่อทำให้นักเรียนและนักดนตรีพัฒนาทักษะทางดนตรีให้มีความเหมาะสมกับระดับที่นักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป :

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะดนตรีไทย นักเรียนจะต้องอ่านคำชี้แจงก่อนการใช้ชุดแบบฝึกทักษะโดยละเอียด ทั้งนี้ควรมีครูคอย

ให้คำแนะนำตลอดเวลาการใช้ชุดแบบฝึกทักษะ เช่น การปรับจังหวะและการอ่านโน้ตจากการทดลองพบว่านักเรียนบางคนมีการสลับเสียงโน้ต ร (เร) อ่านเป็นเสียง ล (ลา) และปรับจังหวะโน้ตตัวแรกแทนโน้ตตัวสุดท้าย เป็นต้น

2. การจัดการเรียนการสอนจะต้องอาศัยการวางแผนการบริหารจัดการเวลาในการเรียนการสอนให้เหมาะสม เนื่องจากชุดแบบฝึกทักษะแต่ละหน่วยมีเนื้อหาที่ง่ายและยากแตกต่างกัน บางหน่วยการเรียนรู้อาจต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมนาน เช่น การอ่านโน้ตไทย และการปฏิบัติพื้นฐานเครื่องดนตรี สำหรับนักเรียนไม่เคยมีพื้นฐานดนตรีไทยต้องใช้เวลาในการเรียนรู้รายละเอียดมากกว่า เช่น ซอด้วง และ ซอด้วง นักเรียนสับสนตำแหน่งเสียงโน้ต และต้องใช้เวลาใการฝึกสีเพื่อให้ได้คุณภาพของเสียงที่เหมาะสมเสียงไม่แหบ ต่างจากการอ่านโน้ตที่ใช้เวลาในการเรียนรู้ไม่นาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป :

1. ควรมีการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยที่ต่อเนื่องโดยมีเนื้อหาที่ยากมากขึ้น ตามลำดับเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย เช่น เครื่องดี การสะบัด, การตีตูด และเครื่องสี การสีตรงเสียง, การสะบัด, การประ, การพรม เป็นต้น

2. จากการสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างเกณฑ์การประเมินดนตรีไทย ผู้วิจัยไม่พบเกณฑ์การประเมินชิม เนื่องจากชิมไม่ได้ถูกยอมรับว่าเป็นเครื่องดนตรีไทย แต่ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการเผยแพร่ความรู้และศิลปะต่อนักเรียน จึงได้ยึดแนวทางนำเกณฑ์การประเมินของระนาดมาเป็นต้นแบบและนำมาปรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แต่ทั้งนี้ควรมีการสร้างเกณฑ์ทักษะชิมโดยเฉพาะ เพราะมีรายละเอียดที่ต่างจากรนาด

3. ควรมีการสร้างชุดแบบฝึกทักษะดนตรีไทยในรูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนชาวต่างชาติสามารถอ่าน เรียนรู้ ทบทวนและเข้าใจเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ

4. ควรทำการศึกษาชุดแบบฝึกทักษะ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทักษะปฏิบัติของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

References

- Atchara Phongprayoon. (2023). Thai Language Thai Culture and Thai History Management [Interview].
- Charndanoo Laithong. (2017). Effects Of Using Exercises Based On Orff's Approach to Develop Rhythmic Understanding In Elementary School Bans Students Chulalongkorn University].
- Kantida Kamphangkeaw. (2016). Implementation of Kodly Method And Mnemonic Picture Activities To Enhance Students' Aural Skill Chulalongkorn University].
- Kittipong Intharatsamee. (2022). The Innovative Performance Of Flok Song Drama Chulalongkorn University].
- Nillawanna Eungamporn. (2014). Sareerasamphan : Methological To Enhance Musicianship Through Body Movement-Related Music Chulalongkorn University].
- Nipa Sophasamrit. (1998). A Study Of Efficiency Of The Intructional Package For Basic Jakhe For First Year Students Majoring In Jakhe At Dramatic Of College Mahidol University].
- Nut Cheangtong. (2012). Sight-Reading Exercises With Accompainment for The Classical Guita at The Beginner Level Journal of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University, 4, 115-136.
- Office of the Private Education Commission : OPEC. (2015). Special Policy School Working Group.
- Office of the Private Education Commission, M. o. E. (2017). Culliculum in Thai language, Thai culture, and Thai history For schools in the system International.
- Panee Phiangana. (2020). The Development And Efficiency of Basic Practice Exercise for Primary School Student at Bharata Vidyalaya School Srinakharinwirot University].

- Pattarawadee Suwannasorn. (2021). Guidelines of Thai music learning activities based on multicultural music approach in international schools Chulalongkorn University]. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9167/>
- Phakaphan Saengphrom. (2019). Learning Achievement of Singing Based on Zoltan Kodaly Approach and Shinichi Suzuki Method together with Collaborative Learning for Mathayomsuksa 5 Students Uttaradit Rajabhat University].
- Phatcharaporn Rattanawalee. (2019). Development of improvisation exercises for primary piano learners Chulalongkorn University]. Faculty of Education.
- Phattanaphong Bannakarn. (2009). The development of deill exercises on thai flute performance for ninth grade students Silpskorn University].
- Pitchayada Chaiyadee. (2021). Development of Human Cartoon Characters Drawing Skills By Using Skill Exercises for Fifth Grade Students in Sainamtip School Srinakharinwirot University].
- Prawase Wasi. (2004). Cultural Wisdom (Vol. 2).
- Sitsake Yanderm. (2015). Conceptual Theory Of Music Teaching. Fine Arts Journal Srinakharinwirot University, 19, 21–31.
- Siwanit Auttawatikul. (2008). Development Of A Knowlage Progress Using Computer-Supported Collabarative Learning Base On Peer-Assisted Learning Approach To Enhance Knowlage Creation Behaviors Of Greaduate Students Chulalongkorn University].
- Somchai Amaruk. (1999). Basic Music Theory. Bangkok.
- Sugree Charoensook. (1998). How to Listen to Music Beautifully. Rueankaew Printing.
- Supot Yukolthonwong. (1997). The Development Of Violin-Pedagogy Package According Tochoochart Pitaksakorn’s Teaching Method For Violin-Major Undergraduates Chulalongkorn University].

Teerapong Putkhow. (2021). The Development of Practice of International Music (Wind Instruments of Marching Bands) by Applying the Concepts of DalCroze, Orff and Kodaly, in Order to Enhance the Skill of Performing Universal Instruments for Mathayomsuksa 1 Students at Nongnoprachasan School. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(6) , 137 – 152. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSAA/article/view/248513>

Thawatchai Nakwong. (2000). Music Education for Children Bangkok.